

El llenguatge

12.06.80

Confiar en algú

Es veritat, i cal recordar-ho ben sovint, que en català el verb amb el qual formem un nombre més elevat de locucions i frases verbals és el verb fer. I cal especialment recordar-ho perquè en castellà, sense que hi escassegin, naturalment, les locucions formades amb el verb corresponent, «hacer», no són segurament tan abundants com en català, i, més concretament, en trobem un cert nombre de formades amb el verb «dar» que equivalen a les que en català s'ha format amb el verb fer: «dar un beso, fer un petó; «dar rabia», fer ràbia; «dar miedo», fer por; «dar asco», fer fàstic; «dar envidia», fer enveja; «dar risa», fer riure etc.

Però no és únicament per combatre alguns calcs usualment comesos com «donar un petó», «donar ràbia», etc., que es recorda sovint la riquesa de locucions verbals del català amb el verb fer, sinó també per divugar-les, per en vigorir-ne l'ús, perquè tots els qui no sempre saben adonar-se del tresor de recursos d'expressió amb què compten esdevinguin conscients de les seves possibilitats. Ara: tot això no vol pas dir que afegint simplement al verb fer qualsevol substantiu abstracte es pugui formar una locució verbal vàlida i correcta, com és el cas de «fer comiat», que vam comentar no fa gaire. Malgrat la gran abundància de les nostres locucions formades amb el verb fer és possible, efectivament, que hi hagi qui en faci servir alguna de formació arbitrària o bé obtinguda d'una altra llengua per simple calc literal i, per tant, cal assegurar-se de la bondat de totes les que puguin semblar suspectes.

Es és que proposaríem per a «fer confiança (a algú)», que des de fa un cert temps veiem usada amb força freqüència. I si no ens demostren el contrari, hem de creure que aquesta locució no és sinó un calc de la del francès, molt habitual, «faire confiance (à quelqu'un)». Fins ara, l'ús no era vacil·lant i es distribuïa, en l'expressió del sentit amb què es fa servir «fer confiança», entre el verb confiar (en algú) i les locucions tenir confiança o posar confiança (en algú), que són els que consten al Diccionari Fabra i als altres repertoris de la llengua. No sembla, per tant, desencertat de recomanar que hom prescindís d'aquesta locució, «fer confiança», presumiblement il·legítima, tant més que disposem d'un verb i de dues locucions semblants amb què podem expressar exactament el mateix significat.